КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансового менеджменту,
протокол №1 від "27" серпня 2020 р.
Зав. кафедри _____ Ситник Н.С.
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСИ

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань : 07 «Управління та адміністрування»

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма: Фінанси, митна та податкова справа

(найменування спеціалізації)

освітній ступінь: _____бакалавр_____
(бакалавр, магістр)

Укладач:
Шушкова Юлія Володимирівна, к.е.н., доцент
(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

ЛЬВІВ 2020

Конспект лекції № 1
Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів (2 год)

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінанси» вивчається після вивчення таких дисциплін як «Основи економічної науки», «Мікроекономіка», «Вступ до фаху», «Теорія та історія фінансової системи», «Макроекономіка». Одночасно «Фінанси» є базою для вивчення таких дисципліни як «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва», «Фінансовий ринок», «Банківська система», «Страхування», «Бюджетна система», «Податкова система», «Міжнародні фінанси» тощо.

Мета лекції: засвоєння базових знань щодо сутності, об'єктивної необхідності і суспільного призначення фінансів.

План лекції:
1. Економічні передумови виникнення і розвитку фінансів.
2. Необхідність та сутність фінансів.
3. Функції та роль фінансів.
4. Взаємозв'язок фінансів з іншими елементами економічної системи.
5. Характерні ознаки фінансів.

Опорні поняття: фінанси, фінансова термінологія, фінансові відносини, фінансова діяльність, об'єкти і суб'єкти фінансових відносин, функції фінансів, грошові фонди, ВВП, національне багатство, національний дохід.

Інформаційні джерела:
Основна та допоміжна література:

1. Вступ до фаху «Фінанси, банківська справа та страхування» : навчальний посібник / Л.О. Шкварчук. – Львів : Простір-М, 2019. – 230 с.
2. Глущенко А. С. Фінанси: Навчальний посібник/ А.С.Глущенко. – Х.: ХНУ ім.. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.
3. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 412 с.
4. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.
5. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.
6. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.А. Шеремет, І. В. Дем`яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. - К.: «Центр учбової літератури», 2013.- 612с.
7. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / [Булавинець В. М., Горин В. П., Сидор І. П.]; за заг. ред. В. П. Горина. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 181 с.
8. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.
9. Фінанси: Підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. перероб. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.
10. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – Київ, 2019. – 272 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського . [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій, презентація.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань:

1. Розкрийте економічну сутність фінансів як категорії.
2. Яка об'єктивна необхідність фінансів у суспільному виробництві?
3. Назвіть специфічні ознаки фінансів як категорії.
4. Як розвиток держави і товарно-грошових відносин впливають на розвиток фінансів?
5. Визначити основні концептуальні підходи, які впливають на розбіжність позицій із приводу сутності фінансів.
6. Охарактеризуйте взаємозв'язок і відмінності між фінансами та грошима.
7. Охарактеризуйте взаємозв'язок фінансів з іншими соціально-економічними категоріями (ціною, кредитом, заробітною платою, бюджетом).
8. Які функції виконують фінанси? Дайте їх характеристику з точки зору виявлення найважливіших ознак і властивостей фінансів.
9. Дискусійні питання функцій фінансів.
10. Еволюційні етапи становлення фінансової науки.

Завдання для самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського заняття за темою лекції дивитись Плани семінарських занять та методичні вказівки до їх проведення по темі № 1 та Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання по темі № 1.

Конспект лекції № 2
Тема 2, 3. Генезис і еволюція фінансів. Становлення та розвиток фінансової науки (2 год)

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінанси» вивчається після вивчення таких дисциплін як «Основи економічної науки», «Мікроекономіка», «Вступ до фаху», «Теорія та історія фінансової системи», «Макроекономіка». Одночасно «Фінанси» є базою для вивчення таких дисципліни як «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва», «Фінансовий ринок», «Банківська система», «Страхування», «Бюджетна система», «Податкова система», «Міжнародні фінанси» тощо.

Мета лекції: сформувати у студентів комплекс знань щодо генезису і еволюції фінансів; засвоєння базових знань щодо становлення та розвитку фінансової науки.

План лекції:

1. Історичний аспект становлення і розвитку фінансової науки.
2. Предмет і метод фінансової науки.
3. Розвиток фінансової науки в Україні.
4. Сучасна світова наукова фінансова думка.
5. Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відносин.
6. Склад та структура фінансових ресурсів.
7. Джерела формування фінансових ресурсів.
8. Становлення фінансової науки.
9. Розвиток фінансової науки у XV-XIX сторіччях.
10. Фінансова наука кінця XIX - початку XX ст.
11. Сучасний період розвитку фінансової науки.

Опорні поняття: фінансова наука, методологія фінансової науки, предмет фінансової науки, фінансові категорії, фінансові ресурси, фінансові резерви, доходи, витрати, фінансова наука, камералізм, фізіократи.

Інформаційні джерела:

Основна та допоміжна література:

1. Вступ до фаху «Фінанси, банківська справа та страхування» : навчальний посібник / Л.О. Шкварчук. – Львів : Простір-М, 2019. – 230 с.
2. Глущенко А. С. Фінанси: Навчальний посібник/ А.С.Глущенко. – Х.: ХНУ ім.. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.
3. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 412 с.
4. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.
5. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.
6. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.А. Шеремет, І. В. Дем`яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. - К.: «Центр учбової літератури», 2013.- 612с.
7. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / [Булавинець В. М., Горин В. П., Сидор І. П.]; за заг. ред. В. П. Горина. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 181 с.
8. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.
9. Фінанси: Підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. перероб. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.
10. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – Київ, 2019. – 272 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського . [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій, презентація.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань:

1. У чому полягає суспільне призначення фінансів?
2. Які існують об’єктивні передумови виникнення фінансів?
3. На якій стадії руху суспільного продукту виникають і найбільш повно проявляються фінанси? У чому полягає різниця в русі вартостей на стадіях розподілу та обміну?
4. Що являє собою відтворювальний процес? У чому полягає відмінність розширеного відтворення порівняно з простим? Охарактеризуйте форми фінансового забезпечення відтворювального процесу.
5. Охарактеризуйте теоретичні основи вчення про фінанси.
6. Яке місце займає фінансова наука в системі економічних знань?
7. У чому полягає еволюція наукової думки щодо трактування фінансів?
8. У чому полягають методологічні основи теорії фінансів?
9. Які фінансові протиріччя існують у сучасному світі? У чому полягає сутність і роль механізму стримувань і противаг у подоланні фінансових протиріч?
10. Проаналізуйте зміни у складі державних видатків в епоху індустріальної економіки.
11. Проаналізуйте різницю у формуванні доходів східних рабовласницьких держав і Римської імперії.
12. Проаналізуйте особливості фінансових відносин Київської Русі.
13. Що таке первинні фінансові категорії? Охарактеризуйте їх властивості.
14. Дайте характеристику фінансових категорій як форми наукового пізнання сутності

фінансових відносин.

15. Охарактеризуйте джерела формування фінансових ресурсів.
16. Обґрунтуйте основні напрямки розвитку теорії податків?
17. Які наукові течії в фінансовій науці представляли прихильники школи камералістики?
18. Які думки фізіократів знайшли своє відображення вдослідженнях фінансової науки?
19. Які ідеї були покладені в основу класичної теорії оподаткування, прихильниками котрої були А. Сміт та Д. Рікардо?
20. У чому полягає вклад І. Х. Озерова у розвиток фінансової науки?
21. Охарактеризуйте основні здобутки української фінансової школи.
22. Які фактори обумовлюють розвиток зарубіжної фінансової науки у першій половині XX століття?
23. Які сучасні теорії фінансів, на думку П. Самуельсона, можуть бути гідними для отримання, так званої, премії «Самуельсона-Нобеля»?

Завдання для самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського заняття за темами лекції дивитись Плани семінарських занять та методичні вказівки до їх проведення по темах № 2, 3 та Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання по темах № 2, 3.

Конспект лекції № 3
Тема 4. Фінансова політика і фінансове право (2 год)

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінанси» вивчається після вивчення таких дисциплін як «Основи економічної науки», «Мікроекономіка», «Вступ до фаху», «Теорія та історія фінансової системи», «Макроекономіка». Одночасно «Фінанси» є базою для вивчення таких дисципліни як «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва», «Фінансовий ринок», «Банківська система», «Страхування», «Бюджетна система», «Податкова система», «Міжнародні фінанси» тощо.

Мета лекції: засвоєння базових знань щодо формування та реалізації фінансової політики і фінансового права.

План лекції:

1. Сутність фінансової політики.
2. Види та інструменти фінансової політики.
3. Фінансове право.

Опорні поняття: державна фінансова політика, фінансова стратегія, фінансова тактика, фіскальна політика, боргова політика, фінансові правовідносини, фінансове право, бюджетне законодавство, податкове законодавство..

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0.

2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21

3. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI [ел. ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua

4. Податковий кодекс України від 2.12.2010р. №2755-IV // [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: www.rada.gov.ua

5. Проект Постанови про Основні напрями бюджетної політики на 2018-2020 роки: проект постанови Верховної Ради України 6591 від 15.06.2017 // – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62047

6. Постанова КМ України від 21.05.2014 р. № 236 “Про Державну фіскальну службу України“.

7. Указ Президента України Про Положення про Державну казначейську службу України від 13.04.2011 № 215-2015п. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/U460_11.html

Основна та допоміжна література:

1. Глущенко А. С. Фінанси: Навчальний посібник/ А.С.Глущенко. – Х.: ХНУ ім.. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.
2. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 412 с.
3. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.
4. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.
5. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.А. Шеремет, І. В. Дем`яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. - К.: «Центр учбової літератури», 2013.- 612с.
6. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / [Булавинець В. М., Горин В. П., Сидор І. П.]; за заг. ред. В. П. Горина. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 181 с.
7. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.
8. Фінанси: Підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. перероб. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.
9. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – Київ, 2019. – 272 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Президента України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.president.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua/.
3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.treasury.gov.ua
4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.– [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.kmu.gov.ua/
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.mf.gov.ua/
6. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/.
7. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій, презентація.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань:

1. Дайте визначення державній фінансовій політиці.
2. Визначте принципи організації фінансових відносин та охарактеризуйте їх.
3. Визначте та обґрунтуйте відмінності між фінансовою стратегією та фінансовою тактикою.

4. Назвіть мету та основні завдання фінансової політики.
5. Виділіть види фінансової політики.
6. Розкрийте сутність фіскальної політики.
7. Визначте види та інструменти фіскальної політики.
8. Назвіть переваги та недоліки реалізації фіскальної політики.
9. Розкрийте сутність боргової політики держави.
10. Назвіть цілі та завдання боргової політики та її пріоритетні напрямки.
11. Розкрийте сутність фінансових правовідносин.
12. Розкрийте сутність фінансового права.
13. Назвіть складові фінансового законодавства та охарактеризуйте їх.
14. Дайте визначення податковому законодавству.
15. Висвітліть зарубіжний досвід реалізації фінансової політики держави.

Завдання для самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського заняття за темою лекції дивитись Плани семінарських занять та методичні вказівки до їх проведення по темі № 4 та Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання по темі № 4.

Конспект лекції № 4
Тема 5. Фінансовий механізм (2 год.)

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінанси» вивчається після вивчення таких дисциплін як «Основи економічної науки», «Мікроекономіка», «Вступ до фаху», «Теорія та історія фінансової системи», «Макроекономіка». Одночасно «Фінанси» є базою для вивчення таких дисципліни як «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва», «Фінансовий ринок», «Банківська система», «Страхування», «Бюджетна система», «Податкова система», «Міжнародні фінанси» тощо.

Мета лекції: сформувати у студентів комплекс знань щодо суті та структури фінансового механізму, а також системи управління фінансами.

План лекції:
1. Призначення і роль фінансового механізму.
2. Склад і структура фінансового механізму.
3. Управління фінансами. Об'єкти і суб'єкти управління.
4. Функціональні елементи управління фінансами.
5. Функції вищих законодавчих і виконавчих органів державної влади та управління щодо загального управління фінансами.

Опорні поняття: фінансовий механізм, фінансові методи, фінансові важелі, фінансові інструменти, фінансові стимули, фінансові важелі, фінансове планування, оперативне управління, фінансовий контроль, фінансове забезпечення, фінансове регулювання, управління фінансами.

Інформаційні джерела:
Основна та допоміжна література:

1. Глущенко А. С. Фінанси: Навчальний посібник/ А.С.Глущенко. – Х.: ХНУ ім.. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.
2. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 412 с.
3. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.

4. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.
5. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.А. Шеремет, І. В. Дем`яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. - К.: «Центр учбової літератури», 2013.- 612с.
6. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / [Булавинець В. М., Горин В. П., Сидор І. П.]; за заг. ред. В. П. Горина. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 181 с.
7. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.
8. Фінанси: Підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. перероб. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.
9. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – Київ, 2019. – 272 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Президента України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.president.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua/.
3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.treasury.gov.ua
4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.– [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.kmu.gov.ua/
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.mf.gov.ua/
6. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/.
7. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій, презентація.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань:

1. Що таке фінансовий механізм і яка його роль у реалізації фінансової політики держави?
2. З яких складових елементів формується фінансовий механізм держави? Охарактеризуйте ці елементи.
3. Що розуміють під фінансовими методами як елементом фінансового механізму? Перелічіть та охарактеризуйте ці методи.
4. Що відносять до складу фінансових інструментів, стимулів, санкцій у структурі фінансового механізму? Охарактеризуйте їх сутність.
5. Що розуміють під нормативно-правовим забезпеченням функціонування фінансової системи держави?
6. Охарактеризуйте сутність фінансового права як регулятора фінансових відносин в країні.
7. Назвіть повноваження Верховної Ради України у сфері управління фінансами.
8. Назвіть повноваження Кабінету Міністрів України у сфері управління фінансами.
9. Назвіть повноваження Президента у сфері управління фінансами.
10. Назвіть повноваження органів оперативного управління фінансами.

Завдання для самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського заняття за темою лекції дивитись Плани семінарських занять та методичні вказівки до їх проведення по темі № 5 та Завдання для самостійної роботи студента і методичні

рекомендації щодо їх виконання по темі № 5.

Конспект лекції № 5
Тема 6. Фінансова система та характеристика її сфер і ланок (2 год.)

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінанси» вивчається після вивчення таких дисциплін як «Основи економічної науки», «Мікроекономіка», «Вступ до фаху», «Теорія та історія фінансової системи», «Макроекономіка». Одночасно «Фінанси» є базою для вивчення таких дисципліни як «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва», «Фінансовий ринок», «Банківська система», «Страхування», «Бюджетна система», «Податкова система», «Міжнародні фінанси» тощо.

Мета лекції: сформувати у студентів комплекс знань щодо суті, структури та основ функціонування фінансової системи України.

План лекції:
1. Поняття "фінансова система". Теоретичні основи побудови фінансової системи.
2. Структура фінансової системи.
3. Призначення і специфічні ознаки сфер та ланок фінансової системи.
4. Правові та організаційні основи фінансової системи.

Опорні поняття: система, фінансова система, сфери та ланки фінансової системи, державні фінанси, державні цільові фонди, бюджет, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансовий ринок, міжнародні фінанси.

Інформаційні джерела:

Основна та допоміжна література:

1. Глущенко А. С. Фінанси: Навчальний посібник/ А.С.Глущенко. – Х.: ХНУ ім.. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.
2. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 412 с.
3. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.
4. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.
5. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.А. Шеремет, І. В. Дем`яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. - К.: «Центр учбової літератури», 2013.- 612с.
6. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / [Булавинець В. М., Горин В. П., Сидор І. П.]; за заг. ред. В. П. Горина. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 181 с.
7. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.
8. Фінанси: Підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. перероб. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.
9. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – Київ, 2019. – 272 с.
10. Шушкова Ю.В. Фінансова системи України: особливості функціонування, сучасний стан та перспективи розбудови : монографія / Юлія Шушкова. – Львів : Ліга-Прес, 2014. – 174 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського . [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій, презентація.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань:

1. Дайте визначення фінансової системи держави та охарактеризуйте теоретичні основи її побудови.
2. У відповідності з якими ознаками здійснюється структурування фінансовоїсистеми держави?
3. Що являє собою фінансова системи з точки зору її внутрішньої структури?
4. Які складові елементи включає фінансова система України за внутрішньою будовою?
5. Дайте характеристику сфер та ланок фінансової системи.
6. Назвіть складові (ланки) державних фінансів.
7. Назвіть складові (ланки) фінансового ринку.
8. Назвіть складові (ланки) міжнародних фінансів.
9. Що являє собою фінансова система з точки зору її організаційної структури? Охарактеризуйте її складники.
10. Охарактеризуйте правову основу фінансової системи.
11. Охарактеризуйте організаційну основу фінансової системи.
12. Яка роль відводиться фінансовій системі держави у забезпеченні умов економічного зростання?

Завдання для самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського заняття за темою лекції дивитись Плани семінарських занять та методичні вказівки до їх проведення по темі № 6 та Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання по темі № 6.

Конспект лекції № 6
Тема 7. Податки та податкова система (2 год).

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінанси» вивчається після вивчення таких дисциплін як «Основи економічної науки», «Мікроекономіка», «Вступ до фаху», «Теорія та історія фінансової системи», «Макроекономіка». Одночасно «Фінанси» є базою для вивчення таких дисципліни як «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва», «Фінансовий ринок», «Банківська система», «Страхування», «Бюджетна система», «Податкова система», «Міжнародні фінанси» тощо.

Мета лекції: засвоєння базових знань щодо сутності податку, його специфічних ознак та функцій; основних засад функціонування податкової системи України.

План лекції:

1. Сутність та характеристика податків
2. Класифікація податків
3. Податкова система

Опорні поняття: податок, податкова система, збір, мито, елементи податку, функції податків, класифікація податків, Податковий кодекс.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI [ел. ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua

2. Податковий кодекс України від 2.12.2010р. №2755-IV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua

Основна та допоміжна література:

1. Глущенко А. С. Фінанси: Навчальний посібник/ А.С.Глущенко. – Х.: ХНУ ім.. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.
2. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 412 с.
3. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.
4. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.
5. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.А. Шеремет, І. В. Дем`яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. - К.: «Центр учбової літератури», 2013.- 612с.
6. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / [Булавинець В. М., Горин В. П., Сидор І. П.]; за заг. ред. В. П. Горина. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 181 с.
7. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.
8. Фінанси: Підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. перероб. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.
9. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – Київ, 2019. – 272 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського . [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/.
3. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій, презентація.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань:

1. Охарактеризуйте основні етапи розвитку податків.
2. В чому полягає комплексний характер податку?
3. Які основні ознаки характеризують категорію «податок»?
4. Які основні спільні риси та відмінності існують між категоріями «податок», «збір» і «мито»?
5. Назвіть основні елементи податку.
6. У чому полягає сутність фіскальної та регулюючої функцій податку?
7. Дайте характеристику видів непрямих податків.
8. Що представляє собою податкова система держави?
9. На яких засадах базується податкова система?
10. В чому різниця між податковою системою і системою оподаткування?
11. З яких елементів складається податкова система?
12. На яких принципах ґрунтується податкове законодавство України?

Завдання для самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського заняття за темою лекції дивитись Плани семінарських занять та методичні вказівки до їх проведення по темі № 7 та Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання по темі № 7.

Конспект лекції № 7
Тема 8. Бюджет і бюджетна система (2 год)

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінанси» вивчається після вивчення таких дисциплін як «Основи економічної науки», «Мікроекономіка», «Вступ до фаху», «Теорія та історія фінансової системи», «Макроекономіка». Одночасно «Фінанси» є базою для вивчення таких дисципліни як «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва», «Фінансовий ринок», «Банківська система», «Страхування», «Бюджетна система», «Податкова система», «Міжнародні фінанси» тощо.

Мета лекції: засвоєння базових знань щодо сутності бюджету, його специфічних ознак, функцій, а також ознайомлення студентів із основними засадами формування бюджетної політики України.

План лекції:
1. Економічна сутність бюджету, його ознаки.
2. Бюджетна система та бюджетний устрій.
3. Теоретичні аспекти організації міжбюджетних відносин.

Опорні поняття: бюджет, бюджетна система, бюджетний устрій, державний бюджет, зведений бюджет, місцеві бюджети, бюджети місцевого самоврядування, грошові кошти, бюджетний дефіцит, бюджетний профіцит, міжбюджетні відносини.

Інформаційні джерела:
Законодавчі та нормативні акти:

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21
3. Закон України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» № 294-IX. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/294-20.
4. Проект Постанови про Основні напрями бюджетної політики на 2018-2020 роки: проект постанови Верховної Ради України 6591 від 15.06.2017 // – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62047

Основна та допоміжна література:

1. Бюджетна система в таблицях і схемах : Навчальний посібник / [Ситник Н.С., Західна О.Р., Стасишин А.В., Шушкова Ю.В]. – Львів : Видавництво: Апріорі, 2017. – 180 с.
2. Глущенко А. С. Фінанси: Навчальний посібник/ А.С.Глущенко. – Х.: ХНУ ім.. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.
3. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 447 с.
4. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.
5. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.
6. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.А. Шеремет, І. В. Дем`яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. - К.: «Центр учбової літератури», 2013.- 612с.
7. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / [Булавинець В. М., Горин В. П., Сидор І. П.]; за заг. ред. В. П. Горина. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 181 с.

8. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.
9. Фінанси: Підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. перероб. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.
10. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – Київ, 2019. – 272 с.

Інтернет-ресурси:
1. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.mf.gov.ua/
4. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/.
5. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій, презентація.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань:
1. Розкрийте сутність бюджету.
2. Назвіть функції та ознаки бюджету.
3. Дайте визначення поняттям «бюджетна система» та «бюджетний устрій».
4. Назвіть принципи побудови бюджетного устрою.
5. Дайте визначення поняттю бюджетної класифікації.
6. Дайте визначення бюджетного дефіциту, профіциту.
7. Дайте визначення поняттю зведеного бюджету України.
8. Дайте визначення поняттю Зведений бюджет Автономної Республіки Крим.
9. Розкрийте теоретичний аспект організації міжбюджетних відносин.
10. Дайте визначенню поняттю міжбюджетних відносин та розкрийте їх практичне значення.
11. Що означає поняття – «бюджетне регулювання»?
12. З якими категоріями ототожнюється категорія «бюджетний федералізм»?

Завдання для самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського заняття за темою лекції дивитись Плани семінарських занять та методичні вказівки до їх проведення по темі № 8 та Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання по темі № 8.

Конспект лекції № 8
Тема 9. Бюджетна політика (2 год)

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінанси» вивчається після вивчення таких дисциплін як «Основи економічної науки», «Мікроекономіка», «Вступ до фаху», «Теорія та історія фінансової системи», «Макроекономіка». Одночасно «Фінанси» є базою для вивчення таких дисципліни як «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва», «Фінансовий ринок», «Банківська система», «Страхування», «Бюджетна система», «Податкова система», «Міжнародні фінанси» тощо.

Мета лекції: ознайомлення студентів з сутністю, особливостями формування і реалізації

бюджетної політики.

План лекції:

1. Сутність та значення бюджетної політики України.
2. Бюджетний процес в Україні. Стратегія і тактика.
3. Оцінка ефективності бюджетної політики.
4. Основні завдання та напрями бюджетної політики України.

Опорні поняття: бюджетна політика, бюджетний процес, бюджетна стратегія, бюджетне прогнозування, бюджетна тактика, бюджетне планування, ефективність бюджетної політики, напрями бюджетної політики.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21
3. Закон України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» № 294-IX. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/294-20.
4. Проект Постанови про Основні напрями бюджетної політики на 2018-2020 роки: проект постанови Верховної Ради України 6591 від 15.06.2017 // – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62047

Основна та допоміжна література:

1. Бюджетна система в таблицях і схемах : Навчальний посібник / [Ситник Н.С., Західна О.Р., Стасишин А.В., Шушкова Ю.В]. – Львів : Видавництво: Апріорі, 2017. – 180 с.
2. Глущенко А. С. Фінанси: Навчальний посібник/ А.С.Глущенко. – Х.: ХНУ ім.. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.
3. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 447 с.
4. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.
5. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.
6. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.А. Шеремет, І. В. Дем`яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. - К.: «Центр учбової літератури», 2013.- 612с.
7. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / [Булавинець В. М., Горин В. П., Сидор І. П.]; за заг. ред. В. П. Горина. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 181 с.
8. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.
9. Фінанси: Підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. перероб. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.
10. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – Київ, 2019. – 272 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.mf.gov.ua/

4. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/.

5. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій, презентація.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань:

1. Вкажіть сутність та значення бюджетної політики України.
2. Назвіть основні функції бюджетної політики.
3. Розкрийте зміст основних проблем бюджетної політики.
4. Який підхід до формування бюджету впроваджує новий Бюджетний кодекс України? Які він має переваги чи недоліки?
5. Назвіть найважливіші показники фіскальної ефективності бюджетної політики?
6. Розкрийте основні критерії ефективності бюджетної політики за напрямом фіскальної ефективності?
7. Назвіть основні чинники удосконалення бюджетної політики України?
8. Охарактеризуйте основні критерії стратегічної ефективності бюджетної політики?
9. Якими системно-ситуативними положеннями характеризуються принципи ефективної бюджетної політики?
10. Що таке бюджетна стратегія? В якому документі держави вона формується?
11. Надайте визначення бюджетної тактики? Кого відносять до основних учасників бюджетного процесу?
12. Визначте основні напрями бюджетної політики на поточний рік?

Завдання для самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського заняття за темою лекції дивитись Плани семінарських занять та методичні вказівки до їх проведення по темі № 9 та Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання по темі № 9.

Конспект лекції № 9
Тема 10. Державний кредит (2 год)

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінанси» вивчається після вивчення таких дисциплін як «Основи економічної науки», «Мікроекономіка», «Вступ до фаху», «Теорія та історія фінансової системи», «Макроекономіка». Одночасно «Фінанси» є базою для вивчення таких дисципліни як «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва», «Фінансовий ринок», «Банківська система», «Страхування», «Бюджетна система», «Податкова система», «Міжнародні фінанси» тощо.

Мета лекції: сформувати у студентів комплекс знань щодо економічної природи та сутності державного кредиту та особливостей управління ним.

План лекції:

1. Економічна природа та сутність державного кредиту.
2. Державний борг та його соціально-економічні наслідки.
3. Управління державним боргом.

Опорні поняття: борг, зовнішній державний борг, управління державним боргом.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21
3. Закон України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» № 294-IX. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/294-20.
4. Проект Постанови про Основні напрями бюджетної політики на 2018-2020 роки: проект постанови Верховної Ради України 6591 від 15.06.2017 // – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62047

Основна та допоміжна література:

1. Бюджетна система в таблицях і схемах : Навчальний посібник / [Ситник Н.С., Західна О.Р., Стасишин А.В., Шушкова Ю.В]. – Львів : Видавництво: Апріорі, 2017. – 180 с.
2. Глущенко А. С. Фінанси: Навчальний посібник/ А.С.Глущенко. – Х.: ХНУ ім.. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.
3. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 447 с.
4. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.
5. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.
6. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.А. Шеремет, І. В. Дем`яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. - К.: «Центр учбової літератури», 2013.- 612с.
7. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / [Булавинець В. М., Горин В. П., Сидор І. П.]; за заг. ред. В. П. Горина. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 181 с.
8. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.
9. Фінанси: Підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. перероб. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.
10. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – Київ, 2019. – 272 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.mf.gov.ua/
4. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/.
5. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій, презентація.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань:

1. У чому полягає сутність державного кредиту як економічної категорії?
2. Що таке державний кредит з юридичної точку зору ?

3. Які функції державного кредиту ?
4. Назвіть ознаки державного кредиту як складової державних фінансів.
5. Розкрийте взаємозв'язок державного кредиту з іншими ланками фінансової системи.
6. Які існують форми державного кредиту ?
7. Що таке державний борг ?
8. Розкрийте взаємозв'язок поняття державного боргу і державного кредиту.
9. Назвіть класифікаційні ознаки державного боргу.
10. Який вплив здійснює державний борг на економіку держави ?
11. Що таке управління державним боргом ?
12. Які існують індикатори оцінки рівня державного боргу ?
13. Які існують методи управління державним боргом ?
14. Як державний кредит впливає на економіку держави ?
15. Які джерела ризиків державного боргу ?

Завдання для самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського заняття за темою лекції дивитись Плани семінарських занять та методичні вказівки до їх проведення по темі № 10 та Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання по темі № 10.

Конспект лекції № 10
Тема 11. Місцеві фінанси, бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання (4 год)

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінанси» вивчається після вивчення таких дисциплін як «Основи економічної науки», «Мікроекономіка», «Вступ до фаху», «Теорія та історія фінансової системи», «Макроекономіка». Одночасно «Фінанси» є базою для вивчення таких дисципліни як «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва», «Фінансовий ринок», «Банківська система», «Страхування», «Бюджетна система», «Податкова система», «Міжнародні фінанси» тощо.

Мета лекції: засвоєння базових знань щодо сутності місцевих фінансів, бюджетного федералізму і фінансового вирівнювання.

План лекції:
1. Місцеві фінанси у складі фінансової системи України
2. Місцеві бюджети – провідна ланка місцевих фінансів
3. Бюджетний федералізм та фінансове вирівнювання.

Опорні поняття: місцеві фінанси, місцеві бюджети, доходи, видатки, бюджетний федералізм, бюджетний унітаризм, дотації вирівнювання, міжбюджетні відносини, фінансове вирівнювання.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21
3. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%F0.

Основна та допоміжна література:

1. Бюджетна система в таблицях і схемах : Навчальний посібник / [Ситник Н.С., Західна О.Р., Стасишин А.В., Шушкова Ю.В]. – Львів : Видавництво: Апріорі, 2017. – 180 с.
2. Глущенко А. С. Фінанси: Навчальний посібник/ А.С.Глущенко. – Х.: ХНУ ім.. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.
3. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 447 с.
4. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.
5. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.
6. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.А. Шеремет, І. В. Дем`яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. - К.: «Центр учбової літератури», 2013.- 612с.
7. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / [Булавинець В. М., Горин В. П., Сидор І. П.]; за заг. ред. В. П. Горина. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 181 с.
8. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.
9. Фінанси: Підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. перероб. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.
10. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – Київ, 2019. – 272 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/.
3. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій, презентація.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань:

1. Яким чином здійснювалося формування науки про місцеві фінанси?
2. В чому полягає сутність місцевих фінансів?
3. Які причини виникнення місцевих фінансів?
4. Які структурні елементи системи місцевих фінансів?
5. Які є способи формування доходів місцевих органів влади?
6. Які основні етапи розвитку місцевих бюджетів в Україні?
7. Яку роль відіграють податкові та неподаткові надходження у формуванні дохідної бази місцевого самоврядування?
8. Які напрями зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів можна запропонувати?
9. Як змінилася система місцевого оподаткування з прийняттям Податкового кодексу України та змін до нього?
10. В чому полягають основні принципи розмежування видатків місцевих бюджетів?
11. В чому полягають основні концепції організації внутрішніх міжурядових фінансових відносин?
12. Які основні ознаки концепції бюджетного федералізму?
13. Які основні ознаки концепції бюджетного унітаризму?
14. В чому полягає сутність міжбюджетних відносин?

Завдання для самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського заняття за темою лекції дивитись Плани семінарських занять та методичні

вказівки до їх проведення по темі № 11 та Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання по темі № 11.

Конспект лекції № 11
Тема 12. Державні цільові фонди та соціальна політика (2 год)

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінанси» вивчається після вивчення таких дисциплін як «Основи економічної науки», «Мікроекономіка», «Вступ до фаху», «Теорія та історія фінансової системи», «Макроекономіка». Одночасно «Фінанси» є базою для вивчення таких дисципліни як «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва», «Фінансовий ринок», «Банківська система», «Страхування», «Бюджетна система», «Податкова система», «Міжнародні фінанси» тощо.

Мета лекції: засвоєння базових знань щодо сутності державних цільових фондів та соціальної політики.

План лекції:

1. Зміст та роль державних фондів соціального забезпечення.
2. Пенсійний Фонд України.
3. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.
4. Фонд соціального страхування України.

Опорні поняття: фонди соціального забезпечення, соціальний ризик, система пенсійного забезпечення, солідарна система пенсійного забезпечення, накопичувальна система пенсійного забезпечення, єдиний соціальний внесок, бюджет фондів соціального страхування, матеріальне забезпечення, соціальні послуги.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 09.07.03 р. № 1058-15 (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1058-15.

2. Закон України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464-VI (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2464-17

Основна та допоміжна література:

1. Глущенко А. С. Фінанси: Навчальний посібник/ А.С.Глущенко. – Х.: ХНУ ім.. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.

2. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 447 с.

3. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 412 с.

4. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.

5. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.

6. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.А. Шеремет, І. В. Дем`яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. - К.: «Центр учбової літератури», 2013.- 612с.

7. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / [Булавинець В. М., Горин В. П., Сидор І. П.]; за заг. ред. В. П. Горина. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 181 с.

8. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.

9. Фінанси: Підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. перероб. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.

10. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – Київ, 2019. – 272 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського . [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій, презентація.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань:

1. Перерахуйте позабюджетні фонди соціального забезпечення України. У чому їх головна відмінність від бюджетних фондів соціального забезпечення?
2. Які джерела формування та напрями використання коштів Пенсійного фонду України Ви знаєте?
3. Назвіть види пенсійних виплат, що сплачуються за рахунок коштів Пенсійного Фонду України.
4. Яке призначення Фонду соціального страхування на випадок безробіття в системі державних цільових фондів?
5. Перерахуйте джерела формування коштів Фонду соціального страхування на випадок безробіття?
6. Які види соціального страхування забезпечуються за рахунок Фонду соціального страхування України?
7. Які джерела формування коштів Фонду соціального страхування України Вам відомі?
8. Перерахуйте види матеріального забезпечення та соціальних послуг за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
9. Які страхові виплати передбачає загальнообов'язкове соціальне страхуванням від нещасних випадків на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності?

Завдання для самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського заняття за темою лекції дивитись Плани семінарських занять та методичні вказівки до їх проведення по темі № 12 та Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання по темі № 12.

Конспект лекції № 12
Тема 13. Фінанси суб'єктів господарювання (2 год)

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінанси» вивчається після вивчення таких дисциплін як «Основи економічної науки», «Мікроекономіка», «Вступ до фаху», «Теорія та історія фінансової системи», «Макроекономіка». Одночасно «Фінанси» є базою для вивчення таких дисципліни як «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва», «Фінансовий ринок», «Банківська система», «Страхування», «Бюджетна система», «Податкова система», «Міжнародні фінанси» тощо.

Мета лекції: засвоєння базових знань щодо сутності фінансів суб'єктів господарювання.

План лекції:

1. Сутність фінансів суб'єктів господарювання та їх роль у складі фінансової системи.
2. Фінансові результати діяльності підприємства.
3. Фінансова діяльність як система фінансового забезпечення функціонування підприємства.

Опорні поняття: фінанси підприємств,суб'єкт господарювання, фінансові ресурси підприємства, виручка від реалізації продукції, собівартість продукції, фінансова діяльність, фінансові зобов'язання.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Господарський кодекс України станом на 27 лютого 2009 р. // Звід кодексів України : Т. 1 / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парламентське вид-во, 2009. – 632 с.
2. Кодекс України з процедур банкрутства від 01.02.2020 № 2597-VIII – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/2597-19
3. Закон України „Про акціонерні товариства" від 17.09.2008 р. № 514-VI.
4. Закон України „Про господарські товариства" від 19.09.1991 р., № 1576-XII. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/1576-12
5. Закон України „Про зовнішньоекономічну діяльність" 959-XII – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/959-12

Основна та допоміжна література:

1. Вступ до фаху «Фінанси, банківська справа та страхування» : навчальний посібник / Л.О. Шкварчук. – Львів : Простір-М, 2019. – 230 с.
2. Глущенко А. С. Фінанси: Навчальний посібник/ А.С.Глущенко. – Х.: ХНУ ім.. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.
3. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 412 с.
4. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.
5. Сучасний бізнес-менеджмент: термінологічний словник-довідник / У.В. Іванюк, М.В. Оліховська, Є.І. Парфенюк, Ю.В. Шушкова. — Львів : Видавництво ТзОВ «Ліга-Прес», 2017. — 188 с.
6. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.
7. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.А. Шеремет, І. В. Дем`яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. - К.: «Центр учбової літератури», 2013.- 612с.
8. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / [Булавинець В. М., Горин В. П., Сидор І. П.]; за заг. ред. В. П. Горина. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 181 с.
9. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.
10. Фінанси: Підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. перероб. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського . [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/.
3. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій, презентація.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань:
1. Дайте визначення фінансам суб'єктів господарювання.
2. Розкрийте напрями реалізації фінансових відносин підприємств
3. В чому проявляється соціально-економічна сутність фінансів підприємств?
4. Які функції виконують фінанси підприємств?
5. Розкрийте сутність фінансових ресурсів підприємств
6. Які ознаки характерні для фінансових ресурсів підприємств?
7. Які види фінансових ресурсів підприємств виділяють?
8. Розкрийте складові фінансових ресурсів підприємств.
9. Дайте визначення фінансового менеджменту.
10. Розкрийте сутність фінансового результату діяльності підприємства.
11. Які складові має сукупний доход підприємства?
12. Дайте визначення виручці від реалізації продукції.
13. Які існують методи обліку виручки від реалізації продукції?
14. Розкрийте сутність методів планування виручки від реалізації продукції
15. Які складові включає виробнича собівартість продукції?
16. Дайте визначення прибутку підприємства.
17. Як розраховується рентабельність діяльності підприємства?
18. Дайте визначення фінансовій діяльності підприємства?
19. Які основні завдання фінансової діяльності підприємства?
20. Розкрийте основні напрями фінансової роботи підприємства

Завдання для самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського заняття за темою лекції дивитись Плани семінарських занять та методичні вказівки до їх проведення по темі № 13 та Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання по темі № 13.

Конспект лекції № 13
Тема 14. Фінанси домогосподарств (2 год)

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінанси» вивчається після вивчення таких дисциплін як «Основи економічної науки», «Мікроекономіка», «Вступ до фаху», «Теорія та історія фінансової системи», «Макроекономіка». Одночасно «Фінанси» є базою для вивчення таких дисципліни як «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва», «Фінансовий ринок», «Банківська система», «Страхування», «Бюджетна система», «Податкова система», «Міжнародні фінанси» тощо.

Мета лекції: засвоєння базових знань щодо сутності і особливостей функціонування фінансів на рівні домашніх господарств.

План лекції:
1. Сутність, місце та роль фінансів домогосподарств у фінансовій системі держави.
2. Джерела формування доходної бази бюджету домогосподарств.
3. Напрями здійснення витрат домогосподарств.

Опорні поняття: домогосподарство,фінанси домогосподарств, фінансові ресурси домогосподарства, бюджет домогосподарства, доходи домогосподарства, витрати домогосподарства, заощадження домогосподарств.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 09.07.03 р. № 1058-15 (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1058-15.
2. Закон України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464-VI (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2464-17

Основна та допоміжна література:

1. Вступ до фаху «Фінанси, банківська справа та страхування» : навчальний посібник / Л.О. Шкварчук. – Львів : Простір-М, 2019. – 230 с.
2. Глущенко А. С. Фінанси: Навчальний посібник/ А.С.Глущенко. – Х.: ХНУ ім.. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.
3. Кізима Т.О. Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та домінанти розвитку: монографія/ Т.О. Кізима; [вст. слово С.І. Юрія]. – К.: Знання, 2010. – 431 с.
4. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 412 с.
5. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.
6. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.
7. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.А. Шеремет, І. В. Дем`яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. - К.: «Центр учбової літератури», 2013.- 612с.
8. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / [Булавинець В. М., Горин В. П., Сидор І. П.]; за заг. ред. В. П. Горина. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 181 с.
9. Фінанси: Підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. перероб. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського . [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/.
3. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій, презентація.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань:

1. Дайте визначення терміна «домогосподарство».
2. Розкрийте передумови становлення домогосподарства як суб’єкта фінансових відносин.
3. Дайте визначення терміна «фінанси домогосподарств».
4. Які основні функції виконують фінанси домогосподарств?
5. Розкрийте сутність фінансових ресурсів домогосподарств.
6. З яких точок зору можна розглядати бюджет домогосподарства?
7. Розкрийте складові доходів домогосподарств.
8. Охарактеризуйте види доходів домогосподарств.
9. Розкрийте напрями витрат домогосподарств.
10. Розкрийте складові витрат домогосподарства на споживання.
11. Які ознаки класифікації заощаджень домогосподарств ви знаєте?
12. В чому полягає особливість здійснення заощаджень у натуральній формі?

13. Розкрийте напрями інвестування заощаджень домогосподарств.

Завдання для самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського заняття за темою лекції дивитись Плани семінарських занять та методичні вказівки до їх проведення по темі № 14 та Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання по темі № 14.

Конспект лекції № 14
Тема 15. Страхування. Страховий ринок (2 год)

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінанси» вивчається після вивчення таких дисциплін як «Основи економічної науки», «Мікроекономіка», «Вступ до фаху», «Теорія та історія фінансової системи», «Макроекономіка». Одночасно «Фінанси» є базою для вивчення таких дисципліни як «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва», «Фінансовий ринок», «Банківська система», «Страхування», «Бюджетна система», «Податкова система», «Міжнародні фінанси» тощо.

Мета лекції: засвоєння базових знань щодо сутності страхування і особливостей функціонування страхового ринку.

План лекції:
1. Економічна природа та сутність страхування.
2. Види страхування.
3. Страховий ризик та його складові.

Опорні поняття: страхування, страховий захист, страховий ринок, страховий фонд, страхувальник, страховик, майнове страхування, обов'язкове страхування, добровільне страхування.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України „Про страхування" від 07.03.1996 № 85/96-ВР. – Режим доступу: http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр

Основна та допоміжна література:

1. Вступ до фаху «Фінанси, банківська справа та страхування» : навчальний посібник / Л.О. Шкварчук. – Львів : Простір-М, 2019. – 230 с.

2. Глущенко А. С. Фінанси: Навчальний посібник/ А.С.Глущенко. – Х.: ХНУ ім.. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.

3. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 412 с.

4. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.

5. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.А. Шеремет, І. В. Дем`яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. - К.: «Центр учбової літератури», 2013.- 612с.

6. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / [Булавинець В. М., Горин В. П., Сидор І. П.]; за заг. ред. В. П. Горина. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 181 с.

7. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.

8. Фінанси: Підручник / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. перероб. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/.
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського . [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/.
3. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій, презентація.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань:
1. Дати визначення поняття «страхування».
2. Які функції виконує страхування?
3. Що таке страховий захист?
4. Що таке страховий випадок та страхова подія?
5. Визначити характерні ознаки страхування як економічної категорії?
6. Які існують види страхування, зміст та призначення кожного ?
7. Що таке страховий ринок ?
8. Як структурується страховий ринок ?
9. Хто належить до суб'єктів страхового ринку та які функції вони виконують?
10. Назвати види добровільного та обов'язкового страхування в Україні

Завдання для самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського заняття за темою лекції дивитись Плани семінарських занять та методичні вказівки до їх проведення по темі № 15 та Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання по темі № 15.

Конспект лекції № 15
Тема 16. Фінансовий ринок (2 год)

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінанси» вивчається після вивчення таких дисциплін як «Основи економічної науки», «Мікроекономіка», «Вступ до фаху», «Теорія та історія фінансової системи», «Макроекономіка». Одночасно «Фінанси» є базою для вивчення таких дисципліни як «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва», «Фінансовий ринок», «Банківська система», «Страхування», «Бюджетна система», «Податкова система», «Міжнародні фінанси» тощо.

Мета лекції: засвоєння базових знань щодо сутності і особливостей функціонування фінансового ринку.

План лекції:
1. Економічна природа та сутність фінансового ринку.
2. Складові фінансового ринку.
3. Ринок цінних паперів
4. Фінансові посередники та їх функції на фінансовому ринку.

Опорні поняття: фінансовий ринок, ринок цінних паперів, фінансові посередники, ринок капіталу, інвестиційні інвестори, цінні папери, фінансовий інструмент.

Інформаційні джерела:
Законодавчі та нормативні акти:
1. Закон України „Про банки і банківську діяльність" від 07.12.2000 р., № 2121-III. –

Режим доступу: http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14

2. Закон України „Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні" від 30.10.1996 № 448/96-ВР. – Режим доступу: http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр.

3. Закон України „Про Національний банк України" від 20.05.1999 р. №679-XIV. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14

4. Закон України „Про фінансовий лізинг" від 16.12.1997 р., № 723/97-ВР. – Режим доступу: http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/97-вр

5. Закон України „Про цінні папери і фондовий ринок" № 3480-IV. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/3480-15.

Основна та допоміжна література:

1. Вступ до фаху «Фінанси, банківська справа та страхування» : навчальний посібник / Л.О. Шкварчук. – Львів : Простір-М, 2019. – 230 с.

2. Глущенко А. С. Фінанси: Навчальний посібник/ А.С.Глущенко. – Х.: ХНУ ім.. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.

3. Катан Л.І., Демчук Н.І., Бабенко-Левада В.Г., Журавльова Т.О. Банківська система: навч. посібник / [Л.І. Катан, Н.І. Демчук, В.Г. Бабенко-Левада, Т.О. Журавльова] за ред. І.М. Мазур. – Дніпро: Пороги, 2017. – 444с.

4. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 412 с.

5. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.

6. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.

7. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.А. Шеремет, І. В. Дем`яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. - К.: «Центр учбової літератури», 2013.- 612с.

8. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / [Булавинець В. М., Горин В. П., Сидор І. П.]; за заг. ред. В. П. Горина. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 181 с.

9. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.

10. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – Київ, 2019. – 272 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/.

2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського . [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/.

3. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій, презентація.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань:

1. У чому полягає економічна природа та сутність фінансового ринку ?
2. Як структурується фінансовий ринок ?
3. Які функції виконує фінансовий ринок ?
4. Які види активів є об'єктом угод на фінансовому ринку ?
5. Хто є суб'єктом фінансового ринку та які функції вони виконують ?
6. Дати характеристику ринку цінних паперів
7. Класифікувати цінні папери за різними ознаками
8. Назвати та охарактеризувати інструменти фінансового ринку
9. Які функції виконують фінансові посередники ?

10.Класифікувати фінансових посередників за різними ознаками.

Завдання для самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського заняття за темою лекції дивитись Плани семінарських занять та методичні вказівки до їх проведення по темі № 16 та Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання по темі № 16.

Конспект лекції № 16
Тема 17. Міжнародні фінанси (2 год)

Міжпредметні зв'язки. Навчальна дисципліна «Фінанси» вивчається після вивчення таких дисциплін як «Основи економічної науки», «Мікроекономіка», «Вступ до фаху», «Теорія та історія фінансової системи», «Макроекономіка». Одночасно «Фінанси» є базою для вивчення таких дисципліни як «Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва», «Фінансовий ринок», «Банківська система», «Страхування», «Бюджетна система», «Податкова система», «Міжнародні фінанси» тощо.

Мета лекції: засвоєння базових знань щодо сутності і особливостей міжнародних фінансів.

План лекції:
1. Об'єктивна необхідність та економічна сутність міжнародних фінансів.
2. Міжнародні фінансові організації і міжнародні фінансові інституції.
3. Міжнародний фінансовий ринок.

Опорні поняття: міжнародні фінанси, міжнародні фінансові інституції, міжнародні фінансові організації, міжнародний фінансовий ринок, валютний ринок, міжнародний ринок капіталів.

Інформаційні джерела:

Законодавчі та нормативні акти:

1. Закон України „Про режим іноземного інвестування" від 19.03.1996 № 93/96-ВР. – Режим доступу: http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр

Основна та допоміжна література:

1. Вступ до фаху «Фінанси, банківська справа та страхування» : навчальний посібник / Л.О. Шкварчук. – Львів : Простір-М, 2019. – 230 с.
2. Глущенко А. С. Фінанси: Навчальний посібник/ А.С.Глущенко. – Х.: ХНУ ім.. В. Н. Каразіна, 2010. – 190 с.
3. Катан Л.І., Демчук Н.І., Бабенко-Левада В.Г., Журавльова Т.О. Банківська система: навч. посібник / [Л.І. Катан, Н.І. Демчук, В.Г. Бабенко-Левада, Т.О. Журавльова] за ред. І.М. Мазур. – Дніпро: Пороги, 2017. – 444с.
4. Кремень О. І. Фінанси : навч. посіб. / О. І. Кремень, В. М. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 412 с.
5. Романенко О. Р. Фінанси : підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко ; Міністерство освіти і науки України. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.
6. Теорія фінансів: Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 576 с.
7. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник. / О.А. Шеремет, І. В. Дем`яненко, К. В. Багацька [та ін.] за заг. ред. Т. А. Говорушко. - К.: «Центр учбової літератури», 2013.- 612с.
8. Фінанси у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / [Булавинець В. М., Горин В. П., Сидор І. П.]; за заг. ред. В. П. Горина. – Тернопіль: Вектор, 2017. – 181 с.

9. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/.

2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського . [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/.

3. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: мультимедійний пристрій, презентація.

Виклад матеріалу лекції: роздатковий матеріал у викладача.

Питання і завдання студентам для контролю знань:

1. Яка об’єктивна основа становлення та розвитку міжнародних фінансів?
2. Які характерні риси міжнародних фінансів?
3. Яка роль міжнародних фінансів у сучасній світогосподарській системі?
4. Що таке міжнародна економічна інтеграція?
5. Що означає глобалізація економічних зв’язків?
6. Що таке світові фінансові центри?
7. Які організації ООН у сфері економічних і фінансових відносин?
8. Охарактеризуйте ОЕСР, яка її мета створення?
9. Охарактеризуйте МВФ, яка мета створення МВФ?
10. Як відбувається формування ресурсів МБРР та Світового банку?
11. В чому призначення міжнародного фінансового ринку?
12. Які складові міжнародного фінансового ринку?
13. Що таке євровалютний ринок?
14. Хто є головними одержувачами міжнародних фінансових ресурсів?
15. Які сегменти міжнародного ринку позичкових капіталів?

Завдання для самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського заняття за темою лекції дивитись Плани семінарських занять та методичні вказівки до їх проведення по темі № 17 та Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання по темі № 17.